

Motion (SD)

Kommunfullmäktige

Göteborg 2019-11-18

Motion angående språkkrav i samband med anställningar inom äldreomsorgen.

Äldreomsorgen skulle förmodligen inte klara sig en dag utan invandrad arbetskraft. 2017 var mer än en fjärdedel av personalstyrkan utrikes född. En del talar god svenska, men allt för många har språkbrister. Bor man och arbetar i ett land är goda språkkunskaper oerhört viktigt. I synnerhet inom äldreomsorgen. Personalen ska förstå, brukarna ska få förstå, de anhöriga ska kunna ringa. De här kraven tycker vi Sverigedemokrater är högst rimliga.

Språkförbistring skapar inte bara praktiska problem - **liv och död kan stå på spel när språkliga missförstånd uppstår i kritiska lägen.** I dag finns det inga språkkrav alls för personal i äldreomsorgen. Så kan det inte fortsätta.

Personer som inte kan svenska arbetar idag ofta på egen hand, som inom hemtjänsten. De saknar ofta handledning eller utbildning i svenska, enligt en nyligen publicerad statlig utredning om kompetensen inom vård och omsorg (SOU 2019:20).

I Kommunals enkät till skyddsombuden uppger 73 procent att språkförbistring leder till oro bland brukarna, ökad stress hos personalen och att uppgifter inte blir utförda.

Det duger inte. Arbetsgivare måste åläggas ett språkansvar, inte minst inom hemtjänsten - och få stöd och medel så att de kan genomföra språklift på arbetsplatsen. Det borde inte vara tillåtet att anställa en person som inte klarar språket och sedan skicka ut den stackaren ensam till brukare.

Situationen hade varit bättre ute i Omsorgs-Sverige om SFI fungerade och fler nyanlända lärde sig språket under etableringsperioden. På komvux har vårdutbildningarna byggts ut just för att möta personalbristen. Men många nyanlända kommer med glädjebetyg från oseriösa SFI-anordnare, skriver Kommunal i rapporten "Svenska språket - A och O i äldreomsorgen".¹

Dessutom håller inte vårdutbildningarna alltid måttet. Kursernas omfång och upplägg kan skilja sig åt rejält mellan utförare. Undersköterskeutbildningen på komvux är, till skillnad från

1

https://www.kommunal.se/sites/default/files/attachment/svenska_spraket_a_och_o_inom_aldreomsorgen_webb_.pdf

gymnasieutbildningen, inte sammanhållna utan ges kursvis, påpekar Kommunal. Och det går att strunta i kurser och ändå bli behörig.

Det är inte bara Kommunal som kritiserar kvaliteten. "Vissa utbildare till och med bedriver utbildningen med material på elevens hemspråk för att få dem godkända", står det i en statlig utredning om kompetens i vården. Det finns exempel på hur språkbrister kan orsaka rena kränkningar och även leda till livsfarliga situationer för äldre. Inspektionen för vård och omsorg, IVO, anser att språkbrister är en risk inom omsorgen: ²

Föga förvånande klagar många kommuner idag över att nyanlända som har gått vårdutbildningar i Sverige varken klarar språket eller har tillräckliga yrkeskunskaper.

Förslag på Beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta:

-Att: berörda nämnder får i uppdrag att införa rutiner i Göteborgs Stad som säkerställer att stor vikt läggs på nödvändiga kunskaper i svenska språket under anställningsförfaranden inom äldreomsorgen, tillsammans med adekvat utbildning, personlig kompetens och lämplighet.

- Att: anställda i välfärdens verksamheter inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad som behöver förbättra sin svenska ska få hjälp att göra det.

Agneta Kjaerbeck SD

Jörgen Fogelklou SD

Pernilla Börjesson SD

